

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Економічний факультет

Кафедра економіки підприємства

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: «Організація обліку та контроль зобов'язань»

Виконала: студентка 2 курсу заочної форми навчання
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 071 Облік і оподаткування
Щербань Олена Юріївна

Науковий керівник:
к.е.н., доц. Семенець І.В.

Роботу допущено до захисту перед ЕК рішенням кафедри,
протокол №__ від «__»_____ 2018 р.
Завідувач кафедри
економіки підприємства _____ Ящишина І.В.

Кам'янець-Подільський, 2018 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ЗОБОВ'ЯЗАННЯМИ.....	7
1. 1. Суть зобов'язань та їх класифікація: економіко-правовий аспект	7
1.2. Оцінка поточних зобов'язань в бухгалтерському обліку	23
1.3. Теоретичні підходи до обліку розрахунків з постачальниками, як однієї з найвагомішої складової зобов'язань	29
РОЗДІЛ 2 СТАН ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ЗОБОВ'ЯЗАННЯМИ.....	40
2.1. Коротка характеристика діяльності Кам'янець-Подільського колективного швейного підприємства.....	40
2. 2 Організація первинного обліку зобов'язань перед постачальниками і підрядниками	48
2. 3 Організація синтетичного та аналітичного обліку зобов'язань перед постачальниками та підрядниками.....	57
2.4. Відображення інформації про стан зобов'язань перед постачальниками і підрядниками у фінансовій звітності	67
2.5 Вдосконалення обліку зобов'язань	70
РОЗДІЛ 3 КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ ЗА ЗОБОВ'ЯЗАННЯМИ.....	78
3. 1. Завдання, об'єкти, джерела інформації і методичні прийоми контролю розрахунків	78
3.2. Інвентаризація розрахунків та її вдосконалення	80
3.3. Контроль розрахунків за зобов'язаннями перед постачальниками	85
ВИСНОВКИ.....	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	96
ДОДАТКИ.....	103

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПЛЗНАЧЕНЬ

ГПКУ – Господарсько процесуальний кодекс України

КОФЗ – Концептуальна основа фінансової звітності

НП(С)БО – національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку

П(С)БО – положення (стандарти) бухгалтерського обліку

МВО – матеріально-відповідальна особа

МСБО – міжнародні стандарти бухгалтерського обліку

МСФЗ – міжнародні стандарти фінансової звітності

ТМЦ – товарно-матеріальні цінності

ПДВ – податок на додану вартість

ВСТУП

Актуальність теми. Ринкові умови господарювання вимагають приведення в дію факторів, які здійснюють безпосередній вплив на ефективність управління. Для забезпечення ефективної діяльності підприємства, дуже важливим є управління розмірами зобов'язань. Незабезпеченість підприємств власними оборотними коштами зумовлена недоліками в обліку та аналізі зобов'язань. Крім того, статистичні дані свідчать про те, що ця заборгованість характеризується, у свою чергу, досить високим рівнем питомої ваги простроченої заборгованості.

Особливе місце зобов'язаннях займають численні розрахунки з поставальниками і підрядниками. Кредиторська заборгованість розуміє під собою можливість підприємства тимчасово використовувати запозиченими ресурсами, але з іншого боку також зменшує показники платоспроможності і ліквідності. Окрім цього наявність простроченої заборгованості може призвести до погіршення іміджу підприємства. Кредиторська заборгованість надає можливість підприємству тимчасово користуватися запозиченими коштами, але з іншого боку — зменшує показники платоспроможності і ліквідності. При правильному управлінні кредиторською заборгованістю можна усунути негативні наслідки її наявності. Це можливе за умови правильно організованої системи обліку та контролю кредиторської заборгованості. Саме це й обумовило актуальність обраної теми дослідження.

У розробку питань теорії та методології обліку розрахункових операцій вагомий внесок зробили вітчизняні вчені: Бутинець Ф.[7], Завгородній В. [62], Малуго Н., Овсюк Н. [43], Орлов І. [44], Сопко В. [62], Сук Л.К. та інші вчені.

Однак ряд питань потребують подальших досліджень.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Результати магістерської роботи знайшли відображення в науково-дослідних роботах кафедри економіки підприємства економічного факультету за темою «Особливості функціонування і прогнозування розвитку суб'єктів господа-

рювання в сучасних умовах (державний реєстраційний номер 0113U004345, термін 2013-2018 рр.).

Метою дослідження є розробка рекомендації щодо удосконалення організації обліку та контролю зобов'язань за розрахунками з постачальниками на підставі дослідження теоретичних положень та критичного аналізу діючої в Україні практики обліку розрахункових операцій.

Для досягнення визначеної мети в процесі проведення дослідження були поставлені й вирішені такі *завдання*:

- розглянути економіко-правові аспекти визнання зобов'язань;
- вивчити питання оцінки зобов'язань підприємства;
- здійснити аналіз стану організації первинного обліку розрахунків за зобов'язаннями перед постачальниками і підрядниками та намітити шляхи його вдосконалення;
- здійснити аналіз тану організації аналітичного та синтетичного обліку розрахунків за зобов'язаннями перед постачальниками і підрядниками та внести пропозиції по його вдосконаленню;
- дослідити процес здійснення контролю на досліджуваному підприємстві, вивчити виявлені порушення в результаті проведених внутрішніх та зовнішніх перевірок.

Об'єктом дослідження є господарська діяльність підприємства в частині операцій пов'язаних з взаємовідносинами по зобов'язаннях, перед постачальниками і підрядниками.

Предметом дослідження сукупність теоретичних, методичних і організаційних засад бухгалтерського обліку та звітності обліку зобов'язань перед постачальниками і підрядниками.

Методи дослідження. В роботі використано структурний та порівняльний аналіз (порівняння даних об'єкта дослідження з попередніми роками), системний підхід (дослідження об'єкта як цілісної системи, яким впливам може вона піддаватися, виявлення взаємозв'язків і відносин з іншими об'єктами), історико-логічний (опис створення підприємства), економічного

аналізу (визначення стану та розвитку діяльності підприємства), статистично-аналітичний, факторний, рядів динаміки (проведення розрахунків, визначення фінансового стану підприємства), а також абстракції, індукції і дедукції, поєднання аналізу та синтезу, узагальнення, що дозволило нам якнайкраще дослідити та вивчити поставлені завдання.

Теоретичною та інформаційною базою дослідження є нормативно-правові акти, що регламентують порядок обліку та контролю зобов'язань, фінансова, періодичні наукові видання, монографії, матеріали досліджень, проведених за участю автора, бухгалтерська та статистична звітність досліджуваного підприємства, а також дані первинних документів та реєстрів бухгалтерського обліку досліджуваного підприємства в частині розрахунків з постачальниками і підрядниками.

Елементи наукової новизни одержаних результатів:

уточнено:

- поняття зобов'язання;
- запропоновано шляхи вдосконалення обліку та контролю зобов'язань.

Апробація результатів дослідження. Результати досліджень доповідались та знайшли обговорення на ІХ всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Майбутній науковець – 2018» (м. Сєвєродонецьк, СНУ ім. В. Даля, 14 грудня 2018 р.)

Публікації. Результати досліджень опубліковані у 1 науковій праці - статті загальним обсягом 0,2 д.а. [78]

Структура та обсяг роботи. Загальний обсяг роботи 93 стор. В магістерській роботі розміщено 19 таблиць на 21 стор., 13 рисунків на 13 стор., 3 додатки на 4 стор. Вона складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел на 7 стор., який містить 79 найменування.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження організації обліку і контролю розрахунків за виплатами працівникам ми дійшли наступних висновків.

1. В результаті проведеного дослідження встановлено, що зобов'язання одночасно є об'єктом як бухгалтерського обліку, так і права. Кожна з наук вивчає зобов'язання із своєї сторони: право встановлює підстави виникнення зобов'язань і порядок здійснення угод, а бухгалтерський облік - документально відображає наслідки виконання умов конкретного договору, тобто веде облік угоди, як сукупності окремих операцій. Детальна класифікація зобов'язань дає можливість глибше зрозуміти їхню сутність, а також допомагає бухгалтерам і керівникам отримувати різнобічну інформацію про зобов'язання з метою їх оптимізації.

2. Досліджено, що оцінка зобов'язань відіграє значну роль при формуванні облікової політики підприємства. На сьогодні залишається невирішеним питання методики розрахунку теперішньої вартості для різних видів зобов'язань. Воно потребує подальших досліджень та обговорень. Ми дійшли до висновку про необхідність в подальшому розробки методики розрахунку теперішньої вартості окремо для різних видів зобов'язань та необхідності відображення їх в обліку.

З метою детальнішого розкриття вимог щодо визнання та оцінки поточних зобов'язань в обліку наведених у П(С)БО 11 «Зобов'язання» та їх доповнення, доцільно було б рекомендувати Міністерству фінансів України розробити методичні рекомендації з обліку поточних зобов'язань, в яких би розкривалась інформація щодо використання видів оцінки, наводилась методика розрахунку вартостей для різних видів поточних зобов'язань та умови відображення поточних зобов'язань у фінансовій звітності.

3. Встановлено, що відображення договірних прав і зобов'язань на позабалансових рахунках обліку має свої особливості і полягає в тому, що вони, як правило не відображуються у фінансовій звітності. Водночас в реальному

житті майже не існує підприємств, які б не мали зобов'язань, що підлягають обов'язковому виконанню у майбутньому. Такі обов'язки включають суттєві потенційні вимоги до даного підприємства, що в підсумку вплине на його майновий стан.

4. Дослідження проводились на матеріалах Кам'янець-Подільського колективного швейного підприємства, яке успішно функціонувало упродовж досліджуваного періоду. Однак результативність його роботи з року в рік погіршується.

Кам'янець-Подільське колективне швейне підприємство має досить потужну матеріальну базу проте, проте ступінь їх придатності невисокий і складає лише 30 відсотків.

Фінансовий стан досліджуваного підприємства є задовільним. Воно в змозі повністю погасити свої зобов'язання за рахунок мобілізації усіх своїх наявних оборотних активів. За умови ж своєчасності проведення розрахунків з дебіторами підприємство в 2017 р. могло погасити 89,24 % своїх зобов'язань. Що ж до миттєвого погашення частини зобов'язань – лише 9,65 % наявними грошовими коштами та їх еквівалентами. То ж підприємство є вповні ліквідним. Фінансова ж стійкість підприємства може бути охарактеризована як ризикована.

5. На Кам'янець-Подільське колективне швейне підприємство відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» має власну бухгалтерську службу на чолі з головним бухгалтером.

На підприємстві використовується журнально ордерна форма обліку з елементами автоматизації з перспективою створення автоматизованої системи бухгалтерського обліку.

Внутрішня регламентація обліку на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві загалом відповідає вимогам чинного законодавства.

6. Визначено, що організація первинного обліку на всіх підприємствах відіграє визначальну роль, оскільки у подальшому сприятиме забезпеченню

прозорі та достовірної інформації про стан зобов'язань перед постачальниками і підрядниками, про стан погашення заборгованості перед ними, а це, в свою чергу буде відображено у фінансовій звітності для внутрішніх і зовнішніх користувачів, використано для аналізу фінансово-господарської діяльності, контролю розрахунків тощо.

Встановлено, що організація первинного обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками на досліджуваному підприємстві здійснюється загалом з дотриманням вимог чинного законодавства. Операції оформляються на бланках типових форм, вчасно та без порушень.

Найбільш суттєвим недоліком в організації первинного обліку є той факт, що графік документообороту розроблений на підприємстві не виконує завдань які на нього покладаються, а носить формальний характер і містить лише інформацію про перелік документів та відповідальних осіб за їх

7. Аналітичний облік розрахунків за зобов'язаннями перед постачальниками і підрядниками організований за кожним контрагентом, в розрізі кожної окремої поставки.

Синтетичний облік здійснюють рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками» з використанням типових субрахунків.

Інформація про стан розрахунків з постачальниками і підрядниками фіксується в журналі-ордері 3 також сформованого в Microsoft Excel. Інформація про суму рплати потрапляє до журналу-ордеру 1. На підставі записів по цих двох журналах ордерах формується інформація головної книги.

Кореспонденція рахунків на даній ділянці обліку, яка складається на досліджуваному підприємстві відповідає загалом типовій.

Порушенням є той факт, що в обліковій практиці підприємства не використовують рахунок 371 «Розрахунки за виданими авансами», а відображають операції з попередньої оплати безпосередньо на рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками», що є досить грубим порушенням, адже викривлює поточну інформацію, а також ускладнює процес складання

фінансової звітності так як вимагає проведення додаткових виборок і групвань.

8. Інформація про стан розрахунків по зобов'язаннях перед постачальниками і підрядниками знаходить відображення в Балансі і Примітках до фінансової звітності, проте, на нашу думку, вона є досить обмеженою і в подальшому розкриття її доречно більше деталізувати в Примітках.

Виділення у фінансовій звітності показників величини прострочених зобов'язань дозволяє користувачам облікової інформації оцінювати рівень фінансової дисципліни підприємства та враховувати можливі ризики співпраці з ним.

Підвищення рівня аналітичності внутрішньої звітності щодо виникнення та припинення зобов'язань дозволить внутрішнім користувачам проводити контроль за величиною зобов'язань підприємства для уникнення погіршення його фінансового стану.

9. Контроль за здійсненням розрахунків із постачальниками та підрядниками є запорукою платоспроможності та майбутнього розвитку підприємства.

Ефективна система внутрішнього контролю повинна забезпечувати та сприяти формуванню позитивного результату діяльності підприємства, раціональному використанню усіх елементів його ресурсного потенціалу та запобігати порушенню вимог чинного законодавчого поля.

В процесі проведених контрольних процедур в аналізованому періоді було виявлено незначну кількість порушень у взаємовідносинах з контрагентами. Перш за все це порушення в частині виконання договорів пов'язане з несвоєчасними поставками та поставками сировини неналежної якості. А також виявлено факт обліку невитребуваної кредиторської заборгованості по якій минув строк позовної давності.

10. Виявлені недоліки в організації обліку та контролю зобов'язань за розрахунками з постачальниками і підрядниками дозволили нам розробити ряд пропозицій щодо його покращення.

Так в частині вдосконалення процесу документообороту на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві пропонуємо запровадити дієвий графік документообороту та добитися його виконання.

Проводити подальшу роботу по посиленню виконавчої та платіжної дисципліни.

З метою дотримання нормативних документів необхідно вивести з сум заборгованостей які обліковуються на рахунку 63 «розрахунки з постачальниками і підрядниками» сум виданих авансів, перенісши їх на рахунок 371 «Розрахунки за виданими авансами».

Слід вести на Кам'янець-Подільському колективному швейному підприємстві облік господарських договорів товарного змісту на рахунках позабалансового обліку 031 «Договірні зобов'язання» та 032 «Договірні права». Ці запаси відображати на рахунках з моменту набуття договором юридичної сили. Подальші позабалансові операції необхідно реєструвати одночасно зі змінами майнового та фінансового стану підприємства, що виникають внаслідок виконання сторонами договірних зобов'язань, і є підставою для бухгалтерських записів на рахунках 631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», 371 «Розрахунки за авансами виданими».

Нами внесено пропозиції по розробці окремих пунктів нових посадових інструкції для працівників бухгалтерії і в тому числі стосовно бухгалтера з обліку розрахунків.

Пропонуємо удосконалити форми Акту звіряння розрахунків та Акту інвентаризації розрахунків (форма № інв-17), запропоновані форми усунуть недоліки в документальному оформленні інвентаризації розрахунків, забезпечить узгодження між зазначеними документами, належну систематизацію наведеної в них інформації.

Всі ці заходи дозволять покращити організацію обліку і контролю на досліджуваному підприємстві, підвисити культуру обліку та зменшить ймовірність помилок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агафонов С. А. Римське право: навч.-метод. посіб. К. : КНЕУ, 2005. 143с.
2. Бакун, Ю. Особливості відображення у бухгалтерському обліку кредиторської заборгованості згідно з національними стандартами бухгалтерського обліку. *Дебет-Кредит*. 2009. № 43 URL : <http://www.dtkk.com.ua/debet/ukr/2000/43/43pr6.html>
3. Безклубий І. Поняття безготівкових розрахункових відносин. *Підприємство, господарство і право*. 2015. № 1. С. 19-21.
4. Березний А.Д. Облік зобов'язань. Херсон: ХТУ, 2010. 98 с.
5. Богатенко Н. Знижки: облік у продавця і покупця. *Бухгалтерія*. 2007. № 14. С. 50-52
6. Брюханов М. Мошенничество в примечаниях к финансовой отчетности URL : gaar.ru/biblio/gaapias/ideology/026.asp.
7. Бутинець Ф. Ф., Герасимович А. М., Кірейцев Г. Г. та інші. Бухгалтерський фінансовий облік. навч.посібник. Житомир : Рута, 2007. 723 с.
8. Вахрушев, С. Порядок обліку кредиторської заборгованості. *Дебет-Кредит* URL : <http://www.dtkk.com.ua/show/3cid0104.html>
9. Вербило О.Ф., Бойко З.І., Кондрицька Т.П., Ярошинський В.Я. Бухгалтерський облік. навч. посібник. К : НАУ, 2004. 680 с.
10. Войтенко, Т. Облікова політика як основа організації бухгалтерського обліку на підприємстві. URL : <http://www.factor.ua/cgi-bin/search-ukr.cgi?ulB3>
11. Гарасим П.М., Журавель Г.П., Бруханський Р.Ф., Хомин П.Я. Первинний та аналітичний облік на підприємстві: навч. Посібник. Тернопіль, 2005. 464с.
12. Головащенко М. О. Ревізія і контроль. *Управління розвитком*. 2012. № 7. С. 46 - 47.
13. Голубничая Г.П. Теоретические аспекты эволюции финансовой отчетно-

- сти. *Научные труды SWorld*. 2012. Т. 25. №3. С.86-91. URL : <http://www.sworld.com.ua/index.php/ru/economy-312/accounting-andauditing-312/14358-312-818>
14. Городянська, Л. В. Особливості організації обліку кредиторської заборгованості на підприємстві. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2007. № 6. С.9-17.
 15. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 – ІУ URL : www.nau.kiev.ua
 16. Господарсько процесуальний кодекс України від 06.11.1991 № № 1798-ХІІ URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
 17. Гуцаленко Л. В., Організація контролю кредиторської заборгованості суб'єкта господарювання. URL : http://www.nbuuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/En/O_FN/2008_5_1/zbirnuk_O_FN_5_%D7_1_116.pdf
 18. Дікань Л. В. Контроль і ревізія: навч. посібник. К. : Знання, 2007. 327с.
 19. Договір у цивільному і трудовому праві: Довідник. Ч. 1. – К.: Юридична книга, 2014. 280 с.
 20. Доманська С. В., Луцюк І.В. Документування розрахунків з постачальниками та підрядниками URL : <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/19000/1/12-Domanska-25-26.pdf>
 21. Друри К. Введение в управленческий и производственный учет : учебное пособие для вузов,3-е изд. М. : АудитЮНИТИ, 1998. 783 с.
 22. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. URL : www.nau.kiev.ua
 23. Закон України «Про виконавче провадження» від 02.06.2016 № № 1404-VIII URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>
 24. Захарченко П. П. Історія держави і права України: підруч. К. : Атіка, 2005. 368 с.
 25. Ільченко Д., Плахтій Т.Ф. Облік постачальницької діяльності URL : http://www.rusnauka.com/9_KPSN_2011/Economics/7_81990.doc.htm
 26. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку ак-

- тивів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291 (зі змінами і доповненнями) URL : <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/InstrukciyaKPlanuSchetov.aspx>
27. Карпушенко М. Ю. Організація обліку: навч. посібник. Х. : ХНАМГ, 2011. 241 с.
 28. Кватирка, П. Проблеми обліку кредиторської заборгованості. *Наукові записки, Випуск 14*. 2005. URL : <http://www.library.tane.edu.ua/images>
 29. Кім Г.В., Сопко В.В., Кім С.Г. Бухгалтерський облік: первинні документи та їх заповнення: навч. посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 440 с.
 30. Коваленко В. В. Проблеми бухгалтерського обліку зобов'язань підприємства URL : http://www.rusnauka.com/2_ANR_2010/Economics/7_57837.doc.htm
 31. Концептуальна основа фінансової звітності від 01.09.2010 URL : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009
 32. Кузнєцова С. Управлінська бухгалтерська звітність: проблеми створення. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2008. №11. С. 15—24.
 33. Ловінська Л.Г. Оцінка в бухгалтерському обліку: Монографія. К.: КНЕУ, 2006. 256 с.
 34. Лучко М. Р., Бенько І.Д. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах. навч. посіб. К. : Знання, 2006. 311 с.
 35. Макоєв О. С. Контроль и ревизия. учебное пособие. М. : Юнити, 2007. 256 с.
 36. Малюга НМ. Шляхи удосконалення оцінки в бухгалтерському обліку: теорія, практика, перспективи. Житомир: ЖІТІ, 1998. 384 с.
 37. Маценко Л. Ф. Проблеми оцінки об'єктів умовних фактів господарського життя. *Міжнародний збірник наукових праць*. 2011. Випуск 2 (20). С. 291-300.
 38. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства : затвер-

джено Наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 635
 URL : http://buhgalter911.com/Res/Zakoni/Me-todRek/metod_uchet_polit.aspx

39. Міжнародні стандарти фінансової звітності (переклад українською мовою – 2018 рік) URL : <https://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti--pereklad-ukrainskoiu-movoiu---rik?category=dohidna-politika&subcategory=buhgalterskij-oblik>.
40. Мурашко В.М., Сторожук Т.М., Мурашко О.В. Контроль і ревізія фінансово:господарської діяльності. навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2003. 311 с.
41. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку / Інтерактивна бухгалтерія URL : <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/onemanuals/35131>
42. Нашкерська Г. В. Особливості визнання та оцінювання умовних зобов'язань. *Регіональна економіка*. 2008. № 4. С. 141-150.
43. Овсяк Н. В., Ражченко О.Ю. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. *Вісник ЖДТУ*. 2012. – . URL : <http://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3003/40.pdf?sequence=1> – с. 362
44. Орлов І. В. Бухгалтерський облік і контроль зобов'язань суб'єктів господарювання: теорія і методологія : монографія. Житомир: ЖДТУ, 2010. – 400 с.
45. Орлов І. В. Відображення умовних зобов'язань у фінансовій звітності суб'єктів господарювання. *Вісник ЖДТУ*. 2011. № 3 (57). С. 109-112.
46. Орлов І.В. Сутність поняття «зобов'язання»: аналіз наукових джерел URL : <http://ven.ztu.edu.ua>.
47. Панфілова О. А. Основні завдання організації поточних зобов'язань підприємства URL : <http://repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1293/1/%D0%9F%D.pdf>
48. Петрук О. М. Облік та аналіз договірних відносин: проблеми теорії та практики : монографія. Житомир : ЖІТІ, 1999. – 332 с.

49. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] : затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 №291 із змінами і доповненнями URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi:bin/laws/main.cgi>.
50. Погоріляк Л.В. Організація обліку і аналізу розрахунків з покупцями і замовниками за національними та міжнародними стандартами. *Науковий вісник студентів та аспірантів ЗакДУ. Випуск 2 (07). Матеріали підсумкової науково-практичної конференції студентів та аспірантів ЗакДУ, Ужгород : 2007р. С. 125 – 129*
51. Податковий кодекс України: від 2 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi:bin/laws/main.cgi>.
52. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ МФУ № 879 від 02.09.2014 URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>
53. Пушкар М.С., Щирба М.Т. Фінансовий облік у системі управління. монографія. Тернопіль : Карт-бланш, 2006. 178 с.
54. Пятов М.Л., Соколов Я.В. Управление обязательствами организации. монография. М. : «Финансы и статистика», 2004. 224 с.
55. Райан Б. Стратегический учет для руководителя. пер. с англ. под. ред. В.А. Микрюкова. М. : Аудит, ЮНИТИ, 1998. 616 с.
56. Расенко В.М. Особливості класифікації зобов'язань підприємства URL : <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/663/1>
57. Рожелюк В., Денчук П. Організація документообігу як основного інструмента забезпечення функціонування ефективної системи комунікації на переробному підприємстві. *Сталий розвиток економіки*. 2014. № 2. С. 114–121. . URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/sre_2014_2_18
58. Рудницький В. С., Бруханський Р. Ф., Хомин П. Я. Судовобухгалтерська експертиза економічних правопорушень. К.: ВД «Професіонал. 2004.

59. Сафарова А.Т., 2009 Проблеми оцінки поточних зобов'язань у бухгалтерському обліку. URL : http://www.nbuuv.gov.ua/portal/natural/VNULP/Management/2009_647/90.pdf
60. Сафонов Т. І. Поняття і сутність внутрішнього аудиту в системі управління підприємством. *Незалежний аудитор : Науково-практичне видання*. 2013. № 4 (II). С. 64-68.
61. Соколов Я.В. Обязательство: что это? URL : www.buh.ru/document-790
62. Сопко В. В., Завгородній В.В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу. підручник.– К. : КНЕУ, 2004. 412 с
63. Столярчук, Г.В. Особливості відображення в обліку зобов'язань. *Економіка. Фінанси. Право*. 2009. № 10. С.17-19
64. Сук Л. Облік зобов'язань за розрахунками з постачальниками та з учасниками. *Бухгалтерія в сільському господарстві*. 2010. №20. С.31- 39.
65. Тацій В. Я., Рогожина А.Й. Історія держави і права України: підруч. Т. 1. К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2000. 646 с.
66. Тесленко Т.І. Виникнення зобов'язань, їх класифікація та відображення у фінансовій звітності. *Науковий вісник Національної академії державної податкової служби України*. 2014. № 1(23). С.122 – 126
67. Усач Б.Ф. Контроль і ревізія. підруч. К. : Знання, 2007. 263 с.
68. Харитоновна, Н. Інвентаризація зобов'язань. *Все про бухгалтерський облік*. 2004. № 112. С.11-14
69. Харитоновна, Н. Інвентаризація зобов'язань. *Все про бухгалтерський облік*. 2004. № 112. С.11-14
70. Харченко В.І. Безготівкові розрахунки в господарському обороті України. *Вісник Національного банку України*. 2014. № 3 С. 24-
71. Хендриксен Э.С. Теория бухгалтерского учета. М. : Финансы и статистика, 1997. 576 с
72. Хомин, Петро Якимович Формування звітності в підсистемах фінансового, управлінського й податкового обліку : монографія Тернопіль: Економічна думка, 2004

73. Цивільний Кодекс України: №435-IV від 16.01.2003 р. VIII (із змінами і доповненнями) URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>– Законодавство України.
74. Чудовець, В. В. Науково-практичний підхід до визначення етапів проведення інвентаризації. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2007. № 8. С. 12-20.
75. Шарманська, В. М. Первинна документація і реєстри бухгалтерського обліку. К.: Знання-Прес, 2010. 268 с.
76. Шевчук С. Визнання та оцінка зобов'язань у бухгалтерському обліку і фінансовій звітності. *Бухгалтерський облік та аудит*. 2009. № 6. С. 18—23.
77. Ширяев В. И., Баев И. А., Ширяев Е. В. Управление предприятием. Моделирование, анализ, управление: Учебное пособие. М.: Либроком, 2010. 272 с
78. Щербань О.Ю. Вітчизняний та зарубіжний підхід до обліку зобов'язань. «Майбутній науковець – 2018» м. Сєвєродонецьк, СНУ ім. В. Даля 14.12.2018. URL : <http://dspace.snu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/1976>
79. Югас Е. Ф. Економічна сутність договірних відносин підприємства та форми розрахунків з постачальниками і підрядниками URL : http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Evu/2011_17_2/Yugas.pdf